Ο Τυχερός Στρατιώτης

Πού πάει κάποιος όταν φεύγει; Τι είναι η ύπαρξη, τι η ανυπαρξία, και τι τ' ανάμεσό τους; Η αυτοσυνείδηση του ανθρώπου αρχίζει από την πρώτη φορά που θα θέσει στον εαυτό του αυτή την ερώτηση. Ή μήπως νωρίτερα; Μήπως της πράξης να διατυπώνεις ερωτήσεις συνειδητές προϋπάρχει η φάση ομιχλώδους φόβου και ασυνείδητης αγωνίας, όταν από την πόρτα της εισόδου μας στον κόσμο φαίνεται ακόμα το σκοτάδι, απ' όπου προήλθαμε; Σαν Ευρυδίκες που -προσωρινά- τα καταφέραμε και δρασκελίσαμε το κατώφλι του φωτός, δεν κοιτάμε πίσω, όταν είμαστε μικροί. Κι όταν είμαστε πολύ πιο κοντά στην πόρτα της εξόδου, δεν κοιτάμε μπρος…

Πού πάει κάποιος όταν φεύγει, ρωτά η καινούργια παράσταση της Σκηνής 018 του ΘΟΚ «Ο Τυχερός Στρατιώτης». Ποιον ρωτάει; Ιδού η δεύτερη ερώτηση που αναβοσβήνει σαν υπέρτιτλος πάνω από τη σκηνή. Η σκηνοθέτις Γεωργία Μαυραγάνη και οι συνδημιουργοί της δεν αφήνουν κανένα εκτός του target group. Αναρωτιούνται οι ίδιοι και έτσι κερδίζουν το δικαίωμα να ρωτήσουν τα παιδιά. Πιστεύω ότι ηλικιακοί περιορισμοί για τους θεατές της Σκηνής 018 δεν πρέπει να τίθενται, ούτε με παρεμβατισμό άνωθεν, όταν πρόκειται για οργανωμένες σχολικές παραστάσεις, ούτε στο πλαίσιο της αυτοάμυνας του Οργανισμού απέναντι στους γονείς που «πιθανόν να αγανακτήσουν»! Η αιτία των (προς το παρόν αναμενόμενων) αντιδράσεων είναι το μοτίβο του θανάτου που ακούγεται στο θεατρικό παραμύθι της Ξένιας Καλογεροπούλου και του Θωμά Μοσχόπουλου. Μου φαίνεται ότι η αντίληψη που διαμορφώθηκε στην Κύπρο για το παιδικό θέατρο έχει όλα τα χαρακτηριστικά του φαύλου κύκλου. Οι γονείς αναμένουν μια παιδική παράσταση να έχει ανώδυνη θεματολογία, αισθητό διδακτισμό και μπόλικη διασκέδαση, τέτοια που να κάνει ταυτόχρονα για νήπια και για παιδιά γυμνασίου, επειδή έτσι τους έμαθαν οι περισσότερες παραγωγές παιδικών σκηνών εδώ και χρόνια. Οι δημιουργοί των παιδικών παραστάσεων παίρνουν τις συνήθειες του κοινού που οι ίδιοι διαμόρφωσαν για ζήτηση που κανονίζει την προσφορά και που η παραγνώρισή της θα έχει οικονομικές επιπτώσεις. Προς τιμήν του ο ΘΟΚ έχει σπάσει αυτόν τον κύκλο με παραστάσεις όπως τον «Τρελαντώνη», το «Αλ Νουρί», και σαφώς με τον «Μεγάλο Περίπατο του Πέτρου», όπου ο Τάκης Τζαμαργιάς ανέβασε τον πήχη πολύ ψηλά. Και το θέμα του θανάτου είναι μια δοκιμασία για όλους τους γονείς και τους δασκάλους, που δοκιμάζει την ετοιμότητά μας να είμαστε αυτοί που κρατώντας το παιδικό χέρι στο δικό μας, θα δείξουμε τη ζωή στους μικρούς μας. Πάντως να κάνουμε τα παιδικά δωμάτια κάστρα όπου δεν υπάρχουν βελόνια είναι συνταγή που δοκιμάστηκε στην «Κοιμωμένη Καλλονή» και απέτυχε.

Και τα παραμύθια με τα λαξεμένα από τον χρόνο μοτίβα της περιπλάνησης, της αναζήτησης, της δοκιμασίας, της πάλης με το σκοτάδι, της βίας, του θανάτου, του έρωτα, της βασανιστικής ενηλικίωσης, της επιλογής του δρόμου στα διλήμματα της μοίρας, κ.α. είναι ο σωστός τρόπος να καταπίνουν τα παιδιά «αμάσητα» κάμποση υπαρξιακή σοφία, για να έχουν υλικό να ξεδιαλύνουν κατά τη διάρκεια της δικής τους βασανιστικής ενηλικίωσης. Το παραμύθι για τον τυχερό στρατιώτη έχει περάσει πολλές φάσεις μεταμόρφωσης. Η καταγραμμένη στη συλλογή ρωσικών λαϊκών μύθων του Α. Αφανάσιεφ ιστορία για την αναμέτρηση του στρατιώτη με το θάνατο έφτασε στους Καλογεροπούλου- Μοσχόπουλο μέσω αφηγήσεων των σύγχρονων storytellers, έγινε θεατρική παράσταση και ξαναπλάστηκε στην τωρινή της μορφή στη διασκευή της Γεωργίας Μαυραγάνη. Η σκηνοθέτις, την υπέροχή δουλειά της οποίας στο «Γκιακ» είχαμε δει πέρσι, χρησιμοποιεί την ίδια, σαφώς διαμορφωμένη, αισθητική γλώσσα, τα βασικά χαρακτηριστικά της οποίας είναι η ομαδική υποκριτική δράση με παράλληλη λεπτομερώς εξατομικευμένη δουλειά του κάθε μέλους της ομάδας, είναι ο συνδυασμός της απόλυτης οργάνωσης με τον δημιουργικό αυτοσχεδιασμό, είναι το ευρηματικό παιχνίδι με το σκηνικό και με τα σκηνικά αντικείμενα και τα κοστούμια, είναι οι συμβολισμοί που διακρίνονται ξεκάθαρα και διαπερνούν ως μοτίβα την παράσταση, είναι οι πολλαπλές εναλλαγές ρόλων μεταξύ των ηθοποιών, που προσδίδουν όγκο στις μορφές του έργου, είναι οι μεταφορές από την τριτοπρόσωπη στην πρωτοπρόσωπη αφήγηση και στον διάλογο. Οι μουσικές επιλογές της Μαυραγάνη δημιουργούν το συναισθηματικό φόντο της δράσης, με το οποίο είναι απόλυτα συνδυασμένη η κίνηση των ηθοποιών (Αλεξία Νικολάου). Το χιούμορ και η λυρική διάθεση των αυτοσχεδιασμών συντονίζονται με τις ευρηματικές προτάσεις στο σκηνικό και τα κοστούμια (Άρτεμις Φλέσσα). Η εξάδα των ηθοποιών και των τριών που γνωρίζουμε καλά (Μαρίνα Αργυρίδου, Τζωρτζίνα Τάτση, Παναγιώτης Λάρκου) και των τριών που γνωρίζουμε λιγότερο (Μάρκος Καλλής, Νίκος Μάνεσης, Γιώργος Ονησιφόρου), εξέπεμπε χαρά και ικανοποίηση με την ποιότητα της δουλειάς τους, που είναι η πιο μεταδοτική διάθεση που μπορεί να ενώνει την πλατεία με τη σκηνή. Είναι υπέροχη ευκαιρία οι νέοι θεατές να δεχτούν τη μοντέρνα φόρμα ως φυσική θεατρική συνθήκη.